

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 25 жовтня 2024 р.

**Харків
2024**

УДК 316.05

Л 93

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 8 від 25.10.2024 р.)

Головні редактори:

Панченко С. В., доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В. П., доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В. О., д-р філос. наук, професор

Вельш Вольфганг, габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О., канд. техн. наук, доцент

Коростельов Є. М., канд. техн. наук, доцент

Лях В. В., д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В., д-р філос. наук, професор

Панченко В. В., канд. техн. наук, доцент

Соломніков І. В., канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В., канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XII Міжнар. наук.- практ. конф. 25 жовтня 2024 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. — Харків: УкрДУЗТ, 2024. — 217 с.

УДК 316.05

частини-члена (за відсутності) удаваної community; або з раптом-спільниками виходячи-з будь-чого належного, творити себе-іншим на шляху до спільнот прийдешніх.

Отже, нам вирішувати, як рухатися – або йти трактом компетентних конфірмацій своєї прозорості та комунікабельності до «позитивного суспільства», або тинятися шляхами негативності, що заважає комунікації, даючи змогу дійсно мислити.

Бо спільнота створюється виходячи з Раю й обирається виходячи з Єгипту.

Список використаних джерел

1. Agamben G. (2018). *Homo sacer : edizione integrale : 1995-2015*. Quodlibet.
2. Baudrillard J. (1987). *L'autre par lui-même : habilitation*. Editions Galilée. Paris.
3. Deleuze G. (1990). *Pourparlers, 1972-1990*. Les Editions de Minuit. Paris.
4. Han B.-C. (2023). *Die Krise der Narration (Erste Auflage)*. Matthes & Seitz. Berlin.
5. Žižek S. (2006). *The parallax view*. MIT Press. Cambridge, Mass.

ШМОРГУН С. С.,

*викладач вищої категорії, викладач-методист,
Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього
фахового коледжу, м. Лозова, Україна*

ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ В ТЕХНІЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ознака високого рівня володіння мовою – це вміння правильно й доречно послуговуватися в усному спілкуванні та на письмі фразеологізмами.

У Концепції мовної освіти України зауважено про потребу частіше використовувати під час викладання власне українську лексику та фразеологізми, у такий спосіб надаючи здобувачам вищої освіти знання про відповідні лінгвістичні форми й синтаксичні конструкції. Насамперед ідеться про ті одиниці, у яких форма, семантика та функціонування суттєво відмінні навіть у споріднених, на перший погляд, мовах. До таких елементів, що є носіями українського колориту, національного менталітету, належать фразеологізми.

Їх вивчення разом із набутими граматичними, фонетичними, лексичними, стилістичними знаннями дає можливість здобувачам засвоїти інформацію з народознавства, пов'язану з історією, культурою, звичаями, традиціями та

побутом українського народу. До того ж фразеологізми – це особливий матеріал для міжмовного зіставлення. У цьому разі вони стають джерелом пізнавальної інформації не тільки з української, а й світової культури.

Збагачення мовлення здобувачів – це постійна праця над собою. Вивчаючи фразеологізми, ми не лише поповнюємо свій лексичний запас, а і заглиблюємося в культурний код нашої мови. Доречно використання стійких словосполучень робить мову яскравою, образною та виразною.

Проте, щоб фразеологізми стали органічною частиною нашого мовлення, потрібно не лише знати їхнє значення, а й відчувати контекст, у якому вони доречні. Адже кожна фраза – це маленька історія, що відображає життєві реалії, звичаї і традиції народу. Способи досягнення цього – це насамперед якнайпильніше вслухування в живу мову різних прошарків суспільства, уважне читання наукової, публіцистичної, художньої літератури, а також постійне користування словниками. Висока культура мовлення сприяє всебічному розвитку особистості. Це вміння, по-перше, правильно розмовляти, писати і, по-друге, активно й творчо застосовувати мовні знання відповідно до мети й обставин спілкування.

Робота над збагаченням мовлення здобувачів – це вивчення теоретичних основ і практичне застосування знань. Фразеологізми – це не просто набір слів, а цілі картини, які допомагають нам бачити світ під новим кутом зору. Наприклад, фразеологізм «тримати ніс до вітру» не лише вказує на впевнену людину, але й створює образ людини, яка йде вперед, незважаючи на перешкоди.

Психологічні особливості здобувачів зумовлюють комунікативну категоричність, різкість у висловлюваннях, жаргонізацію мовлення. Молодь легко засвоює розмовно-просторічні фразеологізми на кшталт «показувати клас», «ні за цапову душу», «нуль без палички», «пиши пропало», «собак ганяти» тощо. Одне з головних завдань викладача – не допустити вульгаризації мовлення здобувачів. Наявність значної кількості помилок під час спілкування підлітків свідчить про їхнє невимогливе ставлення до свого мовлення.

Майбутні водії, як ніхто інший, повинні володіти не лише технічними знаннями, а й вмінням чітко та зрозуміло висловлювати свої думки. Адже від цього залежить безпека на дорозі. Саме тому вивчення фразеологізмів є важливим компонентом підготовки фахівців у галузі автомобільного транспорту. Адже вміння добирати правильні слова та вирази дає змогу точно передати інформацію і уникнути непорозумінь.

Ми запропонували здобувачам-автомобілістам цікаву творчу роботу: скласти своєрідний «словник водія», куди б вони записували всі відомі їм фразеологізми, пов'язані з дорожнім рухом, характеристикою водіїв і різними ситуаціями на дорозі. Це завдання не лише перевіряло знання здобувачів, а і

стимулювало їхню фантазію та уяву. Адже часто здобувачі пропонували оригінальні та несподівані варіанти використання фразеологізмів.

Робота з фразеологізмами поповнює словниковий запас і розвиває такі важливі мовленнєві навички, як вміння добирати слова залежно від контексту, із використанням різних стилістичних засобів і побудуванням логічних висловлювань. Саме тому ми включаємо в навчальний процес різноманітні справи, спрямовані на розвиток цих навичок.

Отже, розширення й удосконалення фразеологічного запасу здобувачів – це один із найважливіших напрямів у роботі над урізноманітненням їхнього усного та писемного мовлення.

Список використаних джерел

1. Ковальов В. П., Бойко О. В. Фразеологізми в художньому мовленні. *Українська мова і література в школі*. 1985. № 10. С. 32–36.

2. Баранівська Л. В. До теоретичних засад формування культури мовлення. *Педагогіка і психологія*. 1997. № 3. С. 33–37.

3. Синиця І. О., Цірис Л. М. Фразеологічний словник усного мовлення учнів. *Українська мова і література в школі*. 1973. № 10. С. 59–64.

4. Юрченко О. С., Івченко А. О. Словник стійких народних порівнянь. Харків, 1993. 176 с.

5. Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник фразеологічних антонімів української мови. Київ, 2004. 284 с.

Наукове видання

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО,
КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

25 жовтня 2024 р.

Відповідальність за редагування та достовірність інформації несуть автори робіт.

Відповідальний за випуск Толстов І. В.

Підписано до друку 25.10.2024 р.
Умовн. друк. арк. 13,5. Тираж . Замовлення № .

Художнє оформлення Л.І. Мачулін

Свідоцтво про держреєстрацію: сер. ХК №125 від 24.11.2004

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейсбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.